

Resolution om fascismen

Kommunistiska internationalens exekutivkommitté (EKKI), juni 1923

[Denna resolution, som skrevs av *Clara Zetkin*, antogs av EKKI:s tredje utvidgade plenarmöte 23 juni 1923. Här översatt från Mike Taber och John Riddell, red, *Fighting Fascism: How to Struggle and How to Win*, Haymarket Books, 2017.

Antagningen av resolutionen föregicks av Clara Zetkins rapport [Kampen mot fascismen](#). Se även lästipsen allra sist nedan.]

Fascismen är ett typiskt symptom på den aktuella periodens förfall, ett uttryck för den kapitalistiska ekonomins pågående upplösning och den borgerliga statens sönderfall. Fascismen har framförallt sin grund i effekterna från det [Första] imperialistiska kriget, och den allt större och snabbare upplösning av den kapitalistiska ekonomin som det orsakade inom breda skikt av små- och mellanbourgeoisien, småbönderna och ”intelligentsian”. Denna process ödelade deras tidigare levnadsvillkor och det mått av säkerhet som de hade åtnjutit tidigare, och krossade på så sätt förhoppningarna inom dessa skikt. Många inom dessa skikt har också förlorat sina svävande förväntningar på att en reformistisk socialism skulle kunna leda till djupgående samhällsförbättringar.

De reformistiska partierna och fackföreningarna förrådde revolutionen, kapitulerade för kapitalismen och bildade en koalition med borgarklassen för att återställa det tidigare klassherraväldet och klassutsugningen. Allt detta gjorde de under ”demokratins” fana. Som ett resultat av det har den sortens ”sympatisörer” med proletariatet kommit att tvivla på själva socialismen och dess förmåga att leda till frigörelse och förnya samhället. En överväldigande majoritet av proletariatet utanför Sovjetryssland fann sig i detta förräderi och underkastade sig sin egen utsugning och förslavande. Bland de skikt som är i jäsning inom små- och mellanbourgeoisien och bland de intellektuella, har detta ödelagt all tro på arbetarklassen som en kraftfull representant för radikala samhällsförändringar. Många proletära krafter har anslutit sig till dem och kräver handling och är missnöjda med alla politiska partier. Dessutom drog fascismen till sig ett samhällsskikt, de tidigare officerare, vars karriär avbröts när kriget tog slut. Utan inkomst blev de nu desillusionerade, rycktes upp med rötterna och slets bort från sina klassrötter. Detta gäller särskilt i de besegrade Centralmakterna [Tyskland och Österrike-Ungern], där fascismen har en mycket starkt antirepublikansk anstrykning.

Utän någon historisk förståelse och politisk skolning, förväntar sig fascismens socialt brokiga och hastigt sammandragna våldsamma gäng att allting ska ställas till rätta av en stat som är deras egen skapelse och verktyg. Denna stat antas stå ovanför klasser och partier, och ska genomföra deras förvirrade och motsägelsefulla program i enlighet med eller mot den borgerliga legaliteten, och antingen använda deras ”demokrati” eller en diktator.

Under proletariatets revolutionära jäsning och uppror flörtade fascismen i viss mån med de proletärt revolutionära kraven.

De massor som följer fascismen vacklade mellan de två arméer som uttrycker de övergripande världshistoriska klassmotsättningarna och klasskamperna. Men sedan det kapitalistiska herraväldet åter hade stärkts och borgarklassen inledde en allmän offensiv, anslöt sig fascismen bestämt till borgarklassens sida, ett åtagande som deras ledare redan från början hade givit uttryck för.

Borgarklassen var snabb att rekrytera fascismen som hjälp och till nytta under dess kamp för att slå ner och för gott förslava proletariatet. Vartefter den kapitalistiska ekonomins upplösning fortlöper och fördjupas, blir de bördor och det lidande som detta påtvingar proletariatet alltmer outhärdliga. Och det skydd mot trycket från arbetarmassorna som de reformistiska predikningarna om samhällsfred och demokratiskt klassamarbete erbjuder den borgerliga

samhällsordningen, blir också alltmer ineffektivt. Borgarklassen behöver använda aggressivt våld för att försvara sig mot arbetarklassen. Den borgerliga statens gamla och till synes "opolitiska" förtrycksapparat ger inte längre tillräcklig säkerhet. Borgarklassen börjar skapa speciella klasskampsgång mot proletariatet. Fascismen tillhandahåller sådana trupper. Trots att fascismen, genom sitt ursprung och de krafter som stöder den, innehåller revolutionära strömningar som skulle kunna vända sig mot kapitalismen och dess stat, så utvecklas den ändå till en farlig kraft åt kontrarevolutionen. Det visar sig tydligt i det land där den segrade: Italien.

Fascismen kommer utan tvivel att uppvisa olika särdrag i varje enskilt land, beroende på de givna historiska omständigheterna. Men den består överallt av en blandning av brutalt, terroristiskt våld och bedrägligt revolutionärt frasmakeri, som på ett demagogiskt sätt kopplas till de breda producentmassornas behov och stämningar. Hittills har den nått sitt mognaste uttryck i Italien. Där har Socialistpartiets och de reformistiska fackföreningsledarnas passivitet öppnat dörrarna för den. Och dess revolutionära språk gav den stöd från många proletära krafter som möjliggjorde dess seger.

Fascismens utveckling i Italien är ett uttryck för partiets och fackföreningarnas oförmåga att använda fabriksokupationerna 1920 för att underblåsa den proletära klasskampen. Fascisternas seger hindrar på ett våldsamt sätt varje arbetarrörelse, till och med för enkla och opolitiska lönekrav. Arbetarklassen i hela världen hotas av sina italienska bröders öde.

Men fascismens utveckling i Italien visar också på något annat. Fascismen har en motsägelsefull karaktär och innehåller starka tendenser till ideologisk och politisk upplösning och sönderfall. Dess mål är att stöpa om den gamla borgerliga "demokratiska" staten till en fascistisk stat som grundas på våld. Detta utlöser konflikter mellan den gamla etablerade byråkratin och den nya fascistiska byråkratin; mellan den reguljära armén med sin officerskår och den nya milisen med sina ledare; mellan den våldsamma fascistiska politiken inom ekonomin och staten och den kvarvarande liberala och demokratiska borgarkassen; mellan monarkister och republikaner; mellan verkliga fascister (svartskjortorna) och de nationalister som rekryterats till partiet och milisen; mellan fascisternas ursprungliga program, som lurade massorna och ledde till segern, och dagens fascistiska politik som tjänar industrikapitalisternas och framförallt den tunga industrins intressen, som har stöttats upp på ett konstgjort sätt.

Men bakom dessa och andra konflikter ligger de oöverstigliga och oförsonliga konflikterna mellan olika kapitalistiska samhällsskikt: mellan storbourgeoisien och små- och mellanbourgeoisien, såsom bönderna och intelligentsian. Och över allt detta reser sig den största av alla ekonomiska och sociala konflikter: klasskonflikten mellan borgarklassen och proletariatet.

De nämnda konflikterna har redan fått sitt uttryck i fascismens ideologiska bankrutt, genom motsättningen mellan det fascistiska programmet och det sätt på vilket det genomförs. En lösning av dessa konflikter kan för en tid hindras med hjälp av organiserade gäng och hänsynslös terror. Men till sist kommer dessa konflikter att yttra sig i väpnat våld och slita fascismen i stycken.

Proletariatets revolutionära förtrupp kan inte bara passivt titta på hur fascismen faller sönder. Dess historiska plikt är istället att medvetet och aktivt skynda på och främja denna process. Fascismen omfattar förvirrade och omedvetet revolutionära styrkor som måste vägledas att förena sig med den proletära klasskampen mot borgarklassens klassherravälde och våldsamma utsugning. Fascismens militära nederlag måste förberedas genom att besegra den ideologiskt och politiskt.

Arbetarklassens medvetet revolutionära förtrupp har till uppgift att ta upp kampen mot den segerrika fascismen i Italien och den fascism som nu tar form över hela världen. Den måste

avväpna och segra över fascismen politiskt, och måste organisera arbetarna i ett starkt och framgångsrikt självförsvar mot dess våldsamma aktioner. I detta syfte har den följande uppgifter:

I

I vartenda land måste det upprättas en speciell organisation som ska leda kampen mot fascismen, bestående av arbetarpartier och organisationer med alla möjliga uppfattningar. Denna organisation har till uppgift att:

- 1) Samla ihop fakta om den fascistiska rörelsen i varje land.
- 2) Metodiskt skola arbetarklassen om den fascistiska rörelsens fientliga klasskaraktär genom tidningsartiklar, broschyrer, affischer, möten och så vidare.
- 3) Metodiskt skola de massor som just har blivit proletärer eller hotas av en oundviklig proletarisering, om deras omständigheter och fascismens funktion att hjälpa storkapitalet.
- 4) Organisera arbetarklassens försvarskamp genom att bilda och beväpna självförsvarsgrupper. Med tanke på att fascisterna riktar in sin propaganda mot ungdomen och att arbetarungdomarna måste dras in i enhetsfronten, så måste ungdomar som är mer än 17 år gamla rekryteras till de vanliga fabriksbaserade kampgrupperna. Det måste organiseras proletära kontrollkommissioner för att hindra transporter av fascistbanden och deras vapen. Fascisternas försök att terrorisera arbetarna och hindra dem från att uttrycka sin klassaktivitet måste skoningslöst slås ner.
- 5) Arbetare med alla möjliga uppfattningar måste dras med i denna kamp. Alla arbetarpartier, fackföreningar och proletära massorganisationer måste uppmanas att ansluta sig till det gemensamma försvaret mot fascismen.
- 6) Det krävs kamp mot fascismen i parlamentet och alla offentliga institutioner. Betoningen måste ligga på fascismens imperialistiska och ärkechauvinistiska karaktär, som ökar risken för nya internationella krig.

II

De fascistiska krafterna organiserar sig internationellt, och arbetarklassens kamp mot fascismen måste också organiseras i världsskala. I detta syfte måste det bildas en internationell arbetarkommitté. Denna kommitté har till uppgift att utbyta erfarenheter och organisera internationella aktioner, framförallt mot den italienska fascismen och dess representanter utomlands. Denna kamp inbegriper följande åtgärder:

- 1) En internationell skolningskampanj i tidningar, broschyrer, affischer och massmöten om den italienska fascistledningens fullständiga fientlighet mot arbetarna och dess metodiska ödeläggande av arbetarnas samtliga organisationer och institutioner.
- 2) Organisera internationella massmöten och demonstrationer mot fascismen och mot den italienska fascismens representanter utomlands.
- 3) Kamp i parlamenten. Kräv att parlamentet, arbetarnas del av det, och internationella arbetarorganisationer skickar kommissioner till Italien för att undersöka arbetarklassens förhållanden där.
- 4) Kamp för att omedelbart befria arresterade eller fängslade kommunistiska, socialistiska eller partilösa arbetare.
- 5) Organisera en internationell arbetarbojkott av Italien. Vägra skeppa kol till Italien. Alla transportarbetare måste vägra att lasta och lossa varor till och från Italien, och så vidare. Och för detta syfte bilda en internationell kommitté för gruvarbetare, sjömän, järnvägsarbetare och transportarbetare på alla områden.

6) Materiellt och moraliskt stöd till Italiens plågade arbetarklass genom att samla in pengar, ta emot flyktingar, stöda deras arbete utomlands och så vidare. Utveckla Röda hjälpen¹ för att genomföra detta arbete. Dra in arbetarkooperativ i hjälparbetet.

Arbetarklassen måste uppmärksammas på att den italienska arbetarklassens öde också kommer att bli deras, om de inte med hjälp av energisk revolutionär kamp mot den härskande klassen bromsar inflödet av mindre klassmedvetna styrkor till fascismen.

Arbetarorganisationerna måste därför uppvisa stor energi under sin offensiv mot kapitalismen, och försvara de stora producentmassorna mot utsugning, förtryck och ocker. På detta sätt kommer de att ställa en enträget organiserad masskamp mot fascismens påhittade revolutionära och demagogiska paroller. Dessutom måste de slå ner de första försöken att organisera fascismen i sina egna länder, och komma ihåg att det mest framgångsrika sättet att göra motstånd mot fascismen i Italien och internationellt är energisk kamp mot den i sitt eget land.

Översättning: Göran Källqvist

Lästips

Komintern-dokument:

[Den proletära enhetsfronten](#) (1920-21)

[Debatt om enhetstaktiken](#) och [Debatt om "arbetarregering"](#) (1922)

[Kampen mot fascismen](#). Zetkins rapport vid EKKI-mötet i juni 1923.

[Arbetar- och bonderegeringen](#). Resolution och rapport från samma EKKI-möte 1923.

[Kommunistiska internationalen om fascismen](#) (1922-1935).

Om Clara Zetkin:

John Riddell: [Clara Zetkins kamp för enhetsfronten](#)

Mike Taber och John Riddell: [Clara Zetkin och kampen mot fascismen](#),

Se även:

August Thalheimer: [Om fascismen](#) (1928)

¹ Internationella Röda hjälpen bildades av Komintern i slutet av 1922, för att försvara klasskriget fångar över hela världen. Från och med 1925 var Clara Zetkin dess ordförande.